

Megjelenik hetenkint háromszor u. m.
kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	12	frt. o. é.
Félévre	6	" " "
Évnyegyedre	3	" " "
Egy hóra	1	" " "

Szerkesztői szállás:

belső sz. útca 131. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés
után 30 kr. bányegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22.)
Haasenstein és Voglernél (Neuer-
Markt 11. szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60. sz.)

Nyitott cikkeik

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett
a szerkesztőséghez címzendők.
Előzetes s hirdetés a kiadó-hivatalnál
kezelteik.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY“

1869. II-dik félévi folyamára.

Egy évre	12	forint o. ért.
Félévre	6	" " "
Évnyegyedre	3	" " "
Egy hóra	1	" " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Az előfizetési összegek beküldésénél **postai utalványt** kérünk használni, mely **jutányosabb** és kevesebb fáradsággal jár a pecsét alatti küldésnél; így például: 3 frtért 18 krt kell fizetni a feladásnál és 3 krt itt az átvevésnél, holott a **postai utalványra 1 darab 10 kros bélyeg ráragasztásával minden ki van fizetve.**

Stein János,
a „K. Közlöny“ kiadója.

Az új bírósági szervezetről.

I.

Az országgyűlésnek egy nagyszerű határozata áll előttünk, egy sarkalatos reform, mely mult korunk egy értékes hagyományát romokba temette.

A törvényhozás megtette a merész elhatározást, a közvéleményen a sor nyilatkozni aziránt, hogy azt észelve mikép fogadhasa?

Ez egész kérdésben a kormány hordozta kezében a haladás, a reform zászlóját, a Deák-párt volt a merész újtó párt és a Deák-párt által elhallgatott ó-conservatív párt szerepét jelen kérdésben az ellenzék vette át, ő képviselte a conservatismus érdekét, ezt hiában tagadná, mert ez átlátszó tény, mert a conservatismus alapeszméje nem egyéb, mint a létezetnek fenntartása és az újítások elleni küzdelem.

Nem akarok tehát épen sérteni s annál-kevésbé kisebbiteni, midőn egy politikai igazságot constatirozok; annálkevésbé, mert a baloldal küzdelmének tényében volt valami, a mi nekem is, habár nézeteit nem osztotam, jól esett, volt azon merészség, hogy ezen elkerülhetlen reform ellen saját Európa előtti népszerűsége árán is vitakozni bátorságot vett magának, s így e fontos kérdés nem vált törvénynyé megdisputálatlanul. Miután nem volt ó-conservatív, ki ama institúciók mellett, a kor civilisatiójának ezen kérdésbeni követelése ellen lándzsát törjen, a szabadelvűséget hirdető baloldal válnakozott e háládatlan szerepre; s híven küzdé ki a csatát, mig nem lándzsája széttörtött.

Mi szeretettel kísértük az ő municipalismus e Leonidásainak kétségbeesett végharczát, s láttuk a mint a háború füstjében egy régi rendszer romba dőlt, s helyet engedett egy újabb felépítésének.

Kinek volt igaza a történet örök folyamában: a jobboldalnak-e, a baloldalnak-e? melyik institutio volt üdvösebb: az-e, a mely elenyészett s a provinciák ellenőrzése alatt tartotta volt az igazságszolgáltatást, vagy az, a mi most létesítendő, s a miniszteri felelősség és a parlament ellenőrzésének palládiuma alá helyezi a peres felek életérdekeit?

Hogy a tudományos felfogás szerint az utóbbi erősebb, biztosabb, correctebb és jobb, az kétségtelen, hanem mindig kérdés, ha vajjon a tudományos igazság, vagy a praktikus intézmények biztosítják-e inkább valamely nemzet szabadságát és nemzetiségét.

Mig a nemzet képviselői küzdöttek és döntöttek, mi is a közvélemény minorum gentium tényezői végig tusakodtak e nehéz küzdelmet, melyik résznek van igaza? hánytorgattuk a század követeléseit, érzékeltük szívünkben forró előítéleteinket, ragaszkodásainkat institúcióink miutájához, a kérdő megyei életre láttuk borulni a reform gyász-fátyolát. — Vesztés, hazaárulás, reform, civilisatio, haladás... lebegtek szemeink előtt és utoljára is azon kérdésre kelle jutnunk, hogy hát nemzetünk örökös áldozatokat kénytelen hozni Európa kedvéért?

Igen! kénytelen! és mert ezt mindig meghozta, ez biztosít Európában fennállá-

sát, s valamint nemzetiségünk nincs Atila magyar nadragához kötve, ugy szabadságunk sincs egy institúcióhoz, melyet ugy sem magunk teremtetünk, hanem résztnt a római tribus rendszerei, s részint a német feudal mark-grófságokból gyurtunk át magyar institúcióvá, s fenntartottuk akkorig, mikor már a rómaiak nemzetestől elenyésztek s legfeljebb Bratiano álmaiban vetnek még egy fattyunövést, s mikorra a német feudal apró potentátok végtörödékei is a hódító porosz egységbe olvadoznak fel.

Mit képmutatósádkunk? Nincs kétség benne, hogy e nagy reform szívünk egy nagy darabját szakasztotta maga után, valljuk be ezt érzelmeink kedvéért, mert bár mennyire hánytorgatjuk democrat érzelmeinket, még mind aristocrata nép vagyunk, s az institúcióknak is csak azt a fáját szeretjük, a melynek meszsze felvihetjük családfáját, s a végén is nem veszélyes a tapogatózva haladás; de adjunk igazat a magyar józan észnek is, s ismerjük el, hogy e reformnak, municipalis omnipotentianak e nagy érvágásnak meg kellett történni, mert ezt tőlünk az európai igazságszolgáltatás jelen fejlődöttsége megkövetelte; s mert igaza volt az igazságügy-miniszternek, midőn a Deák-körben ugy nyilatkozott, hogy a Deák-párt szabadelvűségére támaszkodó Európa bizalmának eljátszása volna ezen reform elejtése.

Egyik nagy nevű történetírónk ma is dühbe jön, ha Szent István királyra gondol, ki a magyar ős vallást a kereszténnyel fölcseréltette, azt állítván, hogy a nagy apostol ezzel ásta alá nemzetiségünket.

De a nemzet ős hitét, meggyőződését áldozá azon európai népek közszelleme követelésének: melyek közé sorsa kivetette, s ki tagadhatja még, hogy ép ezáltal alapítá meg itt nemzetiségét, szabadságát s monarchiáját.

És ha ez óriás reform ellen Gyula és Kupa lázadása diadalt arat vala, mely régen nem volna magyar e földön, mely csak pár száz ezer családból álló rajjal tette magáévá e hazát, megítélhetjük a mozlimok sorsából, kik sáska sokasággal Európát megrettentőleg terjeszték ki hatalmukat a Dunáig, s mert nem tudtak Európával asszimilálódni, óriás birodalmuk csak kegyelemből tengő élethez jutott!

A magyar nemzet, mely európai helyzetének és hivatásának ős hitét hozta áldozatul, s felvilágosodott agygyal fogékony volt évezred előtt Európa szabadabb eszméinek elfogadására, nem rettenthetett most vissza egy reformtól, melyet töle Európa követelt, s mely csak annyi, hogy a németektől kölcsönzött grófságai (comitatus) hatás-köréből kivegye az első bíróságokat, s helyettesse a miniszteri felelősség palládiuma alá.

Szükséges volt-e ez mulhatlanul, s követelte-e azt valóban századunk és Európa közvéleménye? e kérdés fejtegetésének még egy cikket szentelendünk, ha időt nyerve hozzá. Dózsa D.

Pest, aug. 14. 1869.

(r. l.) Bármennyire törjem fejemet, bármennyire kutassak, itt ott, mindenütt, sehol sem fedezhetek fel valami érdekes dolgot, melyről önnök irhatnék.

A tikkasztó hőség, a mely a néhány napi hűvös időre ismét bekövetkezett, ugy látszik, összehajszolást ütközben a fontosabb politikai eseményeket is, melyek nem verhetnek gyökeret, s így nem jöhetnek a világra.

Haszon, vagy kár háromlik-e ezen esemény-szegénységből — mely miatt nekünk journalistáknak van legnagyobb alkalmunk feljajdulni, az más kérdés.

Ily körülmények között némileg reminiscenciákhoz kell fordulnom s elővennem a most folyó napok vessző-paripáját — melyen hetek óta lovalognak már a nélkül, hogy célzt értek volna — t. i. a katonai határörvidék kérdését.

Nagyon találólag jellemezte azt ön egyik munkatársa, bécsi levelében „csiklandós“-nak, — merta következmény csakugyan eléggé bizonyítja ezt.

A határörvidék kérdése, mint óriási szikladarab áll a delegáció útjában. Félremozdítani nem bírják.

Nem kutatom, nem biznak-e az illeték erejében, melyre e minden bizonyonyal nehéz munkához szükségük volna, — vagy nincs-e bátorságunk azon talán meglevő erőt kellő mérvben kifejteni?

Annai bizonyos, mikép az érintett szikladarab e pillanatban még nem hengerítettett el.

Átugrani sem lehet egy könnyen, mert ki a manóknak volna kedve ily saltó mortaleval tenni próbára tornász-tehetségét, és így az akadály, mely nélkül a delegációk talán már be is fejezték volna munkálataikat, még mindig létezik.

A törvényeken alapuló érveket, melyeknél fogva a katonai határörvidék Magyarország kiegészítő része, Lajthántul tagadják — mint már tagadtak annyi mindenfélt, hanem azért némileg mégis kérdésesnek tartják a dolgot, azaz olyanuk, melyről határozni kell.

E czélból azon gondolat pendített meg legközelebb a bécsi lapokban, hogy a reichsrath és a magyar országgyűlés is nevezzen ki egy-egy bizottságot, a mely e tárgyban a két törvényhozás elé terjesztendő jelentésben adjon véleményét.

Ezen eszme Lajthántul természetesen tetszik, mert kérdésbe helyezi azt, a mihez nekünk törvényes jogunk van; de a magyar delegáció idegenkedik elfogadni ezen expedienst, a miért bizonyára minden jobboldali érzelme dacára sem számíthat szemrehányásra az ellenzék részéről, és nem annyira makacsul, mint szilárdul ragaszkodik Magyarország sarkalatos jogaihoz.

Jelztem utóbbi levelemben, hogy Andrassy Gyula gróf Bécsbe érkezett, saját kezeibe veendő a tárgyalások folyamát, és legközelebb arról érteztünk, mikép a szönyegen levő fontos kérdés alkotmányos megoldásához állását követte.

Halad-e azóta ezen ügy valamicskét, és kedvezőleg halad-e, arról e pillanatig még nem érkeztek tudósítások, a jövő hét első napjai azonban — ugy hiszünk — félrelebbentik majd a fátyolt, s előttünk fog állni a meztelen való.

Gyarmathi Samu

A.-Fejérmegye volt főjegyzője búcsubeszéde.

Tekintetes megyei állandó bizottmány! Midőn a tekintetes bizottmány nem talál többé azon a széken, melynek újabb elfoglalására, 15 hóval ezelőtt annyira kitértetett bizalommal meghívni kegyes volt, nehogy valaki által e nagyabecsiült bizalmi visszacsússzal vádoltathassam, bátorodom igazolni visszavonulámat.

Alkotmányos kormányunknak általam jelen esetben éppen nem keresett, de azért hazafias érzélemmel nagyabecsiült figyelme folytán a királyi kegyelem által a maros-vásárhelyi magyar királyi ítélő tábla bíróságára hivatam meg, s midőn ezen csekély személyemet megtisztelő állásnak hálával elfogadására magamat elhatároztam, miután ezzel a főjegyzői hivatal tovább folytatása összeegyeztethető nem vala, kénytelen voltam főispán ő méltóságától már mult hó 27-én sürgetni feloldoztatámat, mit ő méltósága nem is tagadott meg, azonban én nem távozhatám el ugy tekintetes bizottmány, hogy azon nagybecsiült bizalomért, melylyel megajándékoztattam, hálámat és köszönetemet ki ne fejezzem, és a midőn ezt tenném, engedje meg a tekintetes bizottmány egy rövid visszapillantást tehetnem a megye életének azon változataira, melyeken azon 21 év alatt, melynek folyamában én háromszor foglaltam el különböző korszakokban a főjegyzői széket, keresztül ment. Jellemzők voltak és maradnak azok tekintetes bizottmány e megye életében, méltók a mindannyiszori visszatérítésre.

A midőn először 1848-ban e zöld asztal mellett a jegyzői széket elfoglaltam, nagy eszmék valóulásra fejlődése feszíté Európa társadalmait, az élet pezsgése, melyet hazánkban felköltött rendkívüli, a népszabadság lobogóira az egyenlőség és testvériség eszméi valának írva. Alsó-Fejérmegye a 25 éves liberalis oppositio vezére egész dióságában emelkedett ki, homlokán az eszmék valóulásának zöldülő habérja virult, melyekért annyi küzdelem folyt le e terem falai között és azokon kívül. A jövődől jogosult reményeinek fényárja világította be az erőteljes ifju jelent és itt állott a még akkor ifju tekintetes bizottmány, 26 éves kornak reményeivel, nemes és magasatos vágyaival és miért tagadnám annyi fényes kép a legmagasabb társadalmi eszmék oly rendkívüli pezegése közepett, érzelmei rajongással gazdagon. Olyan idők valának azok, hogy az egyszerre megtisztult politikai lég csak az ifju, hanem korban meghajtott férfiak lelkét is rendkívüli elevenségre tidíté, s vágyak és reményekben a korlátolt jelent meszsze tulszárnyalni ösztönzé. Mindenki azt hitte, hogy semmi sem állhat többé útjában annak, hogy nemzeti nagyságunk egy varázslattalre kiemelkedjék, az ország egykori hatalma és teljes függetlensége egy nagy Nagy Lajos vagy Mátyás dicső korszakát varázsolja vissza. És én e terem zöld asztalán megdöbbenve állottam szemközt azon férfiak-

kal, kiket csak pár évvel is az előtt menydörögni hallottam, s kiknek ajkairól tűz szikrákként patogtak az alkotmányos népjög és szabadság elleni támadásokra szórt villámok, most arcaikon az az erőteljes higgadság honolt, mely minden szenvedélyt levetkezve, szigorú figyelemmel tekint körül, s gondosan mérlegeli a még távoli események fejlődéseit, azon férfias nyugodtsággal, melyről megtesztelt, hogy fergeteggel készült szembeszállni. Éreztem, hogy káprázolatok fényes alakjai miként tűnnek el sorban egymásután, velők szállt el a rajongás lelkemből, a dolgokat és eseményeket valódiságokban kezdtem látni, s a fényes oldal megett megláttam az árnyat is. Addig elragadtatással bámultam azon férfiakat, kik Alsó-Fejérmegye az oppositio vezér zászlóját annyi hévvel lobogtatták, de akkor a tisztelet hódolatával hajoltam meg azok előtt, kik éppen annyi nyugodtsággal bírtak a tényleg létező körülmények és viszonyokkal higgadt számvetésre, mint a mennyi hévvel lelkesültek és lelkesítettek a győzelemérti küzdelemre, melyet már nem kivívni többé, hanem megtartani kellett.

Az események nem sokáig hagytak váratni magokra, hogy igazolva legyen, mennyire vala szükség komoly és higgadt körültekintésre. Alig folyt le pár hó, az ország polgárainak egyrésze szédelő üznessel az alkotmányos szabadság és népjög virulatának ellenségeivel szövetekezett, s a legbecsesebb vívmányok megsemmisítésére tört, míg a másik ugyan azoknak védelmében vala kénytelen elvérzeni. A megye székhelye tábor helylyé változott, rövid idő alatt egy kétségbeesett küzdelemben irtó láng s védtelen testvéri polgár vér borította el a megye területét.

Báró Puchner 1848. october 18-ról kibocsátott, de Alsó-Fejérmegye tisztségének tudomására csak november havában jutott, rendeletében Erdélyt ostromállapotba helyezé, de nem azért, hogy a felbomlott békét és rendet helyreállítsa, hanem hogy biztosabban támogathassa a forradalmat, mely a jog és szabadság vívmányainak lerombolására keltetett. A megye köztisztviselői letévők a tollat s fegyvert ragadtak kezükbe az alkotmányos jog és szabadság, a haza, a magyar királyi és azzal egyestült fejedelmi trón megmentésére, 1848. november 8-án kénytelenek valának elhagyni a megye e székhelyét, magukkal vívén csupán fegyvereiket, az alkotmány, a haza és trón iránti hűséget, valamint csüggedetlen reményt az iránt, hogy a jog és igazság győzelmével térendnek vissza. És én láttam azon férfiakat, kik a zöld asztal mellett oly higgadt nyugalommal tanácskoztak s a nép a csüggedés hevélyében nem egyszer kiáltotta rá az „árulást“, láttam a harczok vészes csatáiban legmagasabbra emelkedett lelkesültséggel nézni szembe a halállal. Hazafi kötelességüket teljesítették itt és ott egyaránt, hazájokat szerették akkor és most rajongás nélkül, de foghyatatlan hűséggel, igazán.

Az eltávozottaknak visszatérhetési reménye nem volt egészen hiu. A következő év tavasza A.-Fejérmegyét újrászervezte találta, csak hogy a megye székhelye e város legett romokban állt, a megye gazdag levéltára hamuvá lett, és a megye tisztsége csak Maros-Ujváron állapodhatott meg, és csak egyetlen közgyűlésre szállhatván be rendes székhelyére, a megrongált, de le nem égethetett reformatum templomba, ott folytatta az administrtatiót a szabadságharcz szomorú végéig. Az 1849. július 19-ről kelt császári nyiltparancs Erdélyben katonai kormányzást állított fel, s később az ostromállapot megszüntetésével az alkotmányos megyei institutio megsemmisítettén, Alsó-Fejérmegye területileg is folesztatott.

Mi következett azután, minő gyász borult a hazafi érzületre, a viszontagságok, melyeket keresztül éltünk, sok tanulságot nyujtanának bár, nem tartoznak ide, mert a megye halott volt; azért fordítsuk át a történelemnek e sötét lapját, miglen 1861-ben a megye újra életre szólítottatott, ugyanis az ezen évi bűjt más hava 26-ról 881. udvari szám alatt kibocsátott kegyelmes királyi leirat az alkotmányos törvényhatóságoknak vissza-szerzését rendelte el, s Alsó-Fejérnek ugyanezen év ápril 17-én, június 27-én és következő, szeptember 16-án és october 17- és 18-dik napjain négy közgyűlése tartatott. A megyei tanácskozások norompói újra megnyitlák, a megye ki lön egésztve területileg, s mint közigazgatási közeg is megkezdte működését. Az említett gyűlések azonban mondhatni csak szervezkedések voltak, minek előbe nem csekély akadályok gördítették éppen a megyének saját kebelében. A két részről felállított kérdés az vala, az alkotmányos törvény értelmében szerveztessék-e a megye képviselő bizottmánya, vagy az alkotmányos törvény a nemzetiégi számszerinti többség suprematiájának áldoztassék fel. A tusa, mely kifejtett, nem volt csekély, és viharos küzde-

létre nyitott tért, nem csak a tanácskozó terem falai közt, hanem azon kívül is a megye területének egy részén az engedelmesség nyíltan megtagadott. A higgadság döntötte el a csatát most is, a tárvány győzött, a megye képviselő bizottsága annak értelmében egészített ki, s legfelsőbb helyen is megerősítette.

E küzdelem lehetlenné tette, hogy Alsó-Fejér tisztikara állandóan szerveztessék, a bizottság első gyűlésében a megye méltóságos főispánját kérte fel a tisztikarnak ideiglenesen összealkotására, kinek azonban sikerült úgy alkotni meg azt, hogy a bizottság 1861. okt. 18-án tartott 4. dík gyűlésében 41 jegyzőkönyvi szám alatt egyhangúlag közfelkiallással megválasztottaknak nyilvánította. (Folytatása és vége következik.)

Fogyasztási-egylet Kolozsvárt.

Rövid ismertetés,

a fogyasztási egyletek (Consum-Verein) célja, működése, gyarapodása és alapszervezete felől, e városban is hasonló egylet alakítását célzó kezdeményezésre vonatkozólag.

A fogyasztási egyletek (Consum-Verein) célja az: hogy az egyleti tagok a mindennapi élelem s egyéb házi szükséglet cikkeit minél olcsóbban szerezhessék be a nélkül, hogy ez által a minőség szenvedjen, s hogy az ez útoni megtakarítások kamatozó kezelése által tökéletes birtokba jutni azoknak is lehető legyen, kik olyakra egyébiránt csak ritkán tehetnek szert.

Az illető cikkeknek az egyleti tagok általi minél olcsóbb beszerzése ily egyletnek két uton éretik el: a mint t. i. vagy az egylet maga vásárolja be első kézből, nagyban, és illetőleg termeli a kívánt cikkeket, s bocsátja aztán tagjai vagy mások számára is áruba mérsékelt áron; vagy pedig azoknak a folyó árnál olcsóbb kiszolgáltatása iránt lép egyes kereskedőkkel és termelőkkel magát a kellő minőség s teljértékbeni kiszolgáltatást s biztosítást egyességre. Az első rendszer közönségesen **bolti rendszernek**, az utóbbit **márk (pénzjel) rendszernek** nevezik; mely utóbbit elnevezés onnan veszi származását, mivel az egyleti tagok nem kész pénzen, hanem az egyleti pénztárnál váltott pénzjegyekkel teszik vásárlásaikat, ezekre aztán a kész fizetés a pénztárból az illető kereskedők és iparosoknak, a kialakított ár-elengedési (olcsósági) számlák levonásával történvén.

Hogy a bolti rendszer az üzlet körébe vágó ugyanazon helybeli kereskedők és iparosok üzleti érdekeivel kisebb nagyobb mértékben ellentétben áll, kétséget nem szenvedhet, és éppen az ily ellentét lehetősége huzta több egyletnek a márk-rendszer alkalmazását maga után, de a mely mulhatlan szükség eseteiben, bizonyos cikkekre nézve a bolti rendszernek is kivételes követését ugyanazon egylet körében sem zárja ki.

A legelső fogyasztási egylet Angolország Rochdale nevű gyárvárosában keletkezett 1844-ben, a gyapotszövetek árának tetemes leszállása következtében önségélyt kereső gyapotszövők köréből. Kez-

detben az egyleti tagok száma csak 28, az üzleti tőke alig 300 ft. s ehhez képest az abból nyeresemény is csak igen csekély volt; azonban a vállalatnak célirányos és eredménydus voltát kétségtelenül teszi annak idő folytával szapora gyarapodása, mely a legmerészebb reményeket is túlszárnyalta: midőn alig 6 év elteltével az egyleti tagok száma már 390-re ugrott, az üzleti tőke 19,000 forint, a forgalom 66,000-en, s a nyeresemény 5,600 forint felül járt. Azóta az 1868-ról közzé tett zárszámla szerint a tagok száma 7,200-ra, az üzleti tőke csaknem 1,400,000 forintra, a forgalom több mint 3,000,000-ra, maga a nyeresemény pedig közel 500,000 forintra hágott. Az egylet összes nyereseménye tett, annak keletkezése óta 3,242,664 forintot.

A rochdalei egylet ily nagyszerű eredményeknek örvendő szerencsés gyarapodása, a társadalom más osztályaiban is, s ezek közt főként a tisztviselők köréből mindenfelé számtalan követőkre talált, tetézve mindazon jótékony eredményekkel, melyeket az egyesülési szellem fölébredése és gyakorlati alkalmazása az emberi szorgalom minden oly terén, hol csak egyesült erők vezethetnek hajtott célhoz, tovább haladva maga után húzni szokott; és most már a fogyasztási egyletek száma jelesen Angolországban a 900-at jóval meghaladja, Németországban 400-an felül jár, s a magyar birodalom területén is találhatni több ily egyletet, például Pesten, Pozsonyban, Brassóban, Nagy-Szebenben. Adja Isten, hogy minél hamarabb ezek sorában nevezhessük szeretett anyavárosunkat Kolozsvárt is! mihez az érdeklettek részéről semmi egyéb, csak a már szövegre hozott ügy fontosságának, (mely főként kórlátott vagyoni állapotú tisztviselők és iparosokra nézve ugyiszólván szembeszökő) helyes fölfogása, érélyes akarata, az akadályoktól vissza nem rettenés, s azok ellenében szilárd összetartás kívántatnak.

A nagy-szebeni egylet kezdetben a márk-rendszer szerint alakult, s utóbb a bolti rendszerre is átlépve, csak 1866 óta áll fenn, s azóta is már mind a tagok számára, mely jelenleg 370-nen túl jár, jelesen a tisztviselők osztályából 170, az iparosokból 71, a kereskedőkből 16 járulékkal, mind az üzlet és forgalom állására nézve öröndetes gyarapodást ért. Ez egyletnek a tagokra háramló jótékonyására nézve, tekintve a városokat nagy mértékben sújtó tűzfádrágaságot, mely ellen a fogyasztók nagyobb részénél valóban csak egyesült erők alkalmazása segíthetne, különösen megemlítendőnek tartjuk, hogy amott, már 1868-ban e részben oly eredményt értett el, miszerint az egyleti tagoknak a tűzifa folyó öle a rendes piaci áraknak csak 78 százaléka került.

Kezdetben a fogyasztási egyletek majd mindegyike a társadalomnak csak bizonyos osztályából különválva alakultak, de most már a közös érdekek közös felkarolása mulhatlanságának átlátása, előmozdítva a többfelől már egyébiránt is csaknem általánossá váló összesimulási vonzalom által megtette e téren is az üdös hatást, és igen nagy minde felé az oly fogyasztási egyletek száma, melyekben a különböző társadalmi osztályok sorsosait, az e téreni közérdekek sikeresebb előmozdítására is egyesítve látjuk. Ennek kell irányelvül szolgálni az

Viszta kell pillantanunk a XIV. század első felére, szemügyre vevén Lengyelország és Lithvania akkori állapotát.

Lengyelország szétszakadozottságban sinlett. N. Kázmér halála után Anjou Lajos magyar király uralkodott Lengyelország felett, s ez alatta gyengült. Halála után az alig 14 éves Hedwig lépett a lengyel trónra. Brandenburgi Zsigmond el akarta azt tőle ragadni; a mazoviai makacs hűbéres Ziomowit lázadásra késült; ésazon, a legveszélyesebb ellen, a német lovagrend fogott fegyvert, hogy Isten nagyobb dicsőségére tűzzel és vassal pusztítsa Lengyelországot.

Ha a lengyel királyság akkori helyzete nem vala irigylésre méltó, a lithvaniai nagyherezcség állapota ép kétségbeesztő vala. Délen a tatárok rohanták meg, nyugaton ismét a német lovagrend fenyegette, megszállhatatlan sokaságú kalandort gyűjtővén a vörös kereszt lobogó alá, harcolni a pogány lithvánok ellen.

A keresztiesvitéz elleni harc, különösen a lithvánoknál, a történelemben csaknem páratlan, faj-irtó élet-halál harcezzá lett. A lithvánok fölleskítve főpapjaik és Znicz öröktűze által, évekig küzdöttek télen nyáron, szent berkeikért és áldozó helyeikért; de a keresztiesek csapatjai folyton szaporodtak, s mindegyre új pápai bullák jelentek meg, melyek Német, Francia- és Angolország lovagjait a kereszties-harcba és rablásra hívták fel. Mickiewitz, az ő regényes epósában a „Vallenrod Konrád” e harcot hyroni hűvvel rajzolja, s a Niemennél történeteket e szavakkal jellemzi: „Lithvania ifjusága a Niemen hullámain inben áll durva bundákban és medvebőrökben, s telt nyilpuzdrával, az ivvel vállán, éles szemmel les a németek táborára. Túl a Niemenen karddal és lándzsával, magas lovakon figyel a lovagrend hada: merő szemmel kémli a lithvánokat, megtölti fegyverét s imáját rebegi el.”

Lassanként elszibbádt a pogányok ereje. Bárdjaik, a „Waideloták” nem bírták fölleskíteni, s a „Krywke”, a szent tűz papjai, elkezdettek Istenökben kétkedni. De a mig a két fejedelem Olgierd és Kjejsztut élt, a vörös kereszt győzelmére gondolni sem lehetett.

e városban is létre hozandó fogyasztási egylet alakításánál.

Az ily egyletek számának napontai növekedését előmozdította, a már létezők eredménydus gyarapodásán, abból a tagokra háramló jelentékeny hasznokon, s a berendezési és alakítási befizetések csekélységén kívül, nagy mértékben az is, hogy azok szervezete most már majd mindenütt oly szabályokra van fektetve, melyek a közérdekek előmozdításának minden visszaélések elleni biztosítottága, e célra a tagok ellenőrző befolyásának lehető legszabadabb érvényre jutása, valamint az ügyvezetési, pénz- és anyagkezelési felelősség gyakorlati valósággá fejlődése vezérelve szerint, — egyesek hatalmaskodása, s a közérdekek ellentétes önhason sugalta tulkapásai ellen lehető legteljesebb védelmet nyújtanak.

Ezen rövid ismertetés, melynek forrását főként Pfeiffer Edvard ismeretes röpirata *) s a nagy-szebeni egylet keletkezéséről, működéséről és gyarapodásáról nyert közlemények szolgálták, önként mutatja: mennyire kívánatos lenne hasonló egyletnek minél hamarábbi létrehozása e városban is. Meggyőződünk már erről többen több részről, s ezúttal tűzök ki ily egylet e városban eszközöndő létrehozását kezdeményezni s azt érélyesen elő is mozdítani.

Erre vonatkozólag, a kezdeményezők közelebbiről tartandó közértekezletéből fognak a további lépések megtétni, melyekhez itt azon buzgó hajátt bocsátjuk előre: vajha a jóakaratu kezdeményezést minél hamarabb óhajtott siker, s az egylet alakítását folytonos gyarapodás s lehető legdúsabb eredmények áldása követné!!

Kolozsvárt, augusztus 12-kén, 1869.

Szentkirályi Zsigmond s. k.
városi képviselő, nyugalmazott k. bányahatósági főnök.

Δ Szentkirályi Zsigmond városi képviselő ezen kezdeményezése folytán és elnökölte alatt f. hó 15-kén délután 5 órakor a városbáz községi termében egy e városban felállítandó fogyasztási-egylet létesítés ügyében értekezlet tartatott. Örmémlátunk e város értelmös, tekintélyes polgárait, kiket az ügy fontossága nagy számmal gyűjtött össze, lelkesülni ez újabb kor-szülte üdös eszme iránt, mely vajha mihamarabb létesülve, áldásdus működését nálunk is megkezdhetné. Az értekezlet folytán felmerült legfőbb kérdés az volt, vajjon e város körülményeihez képest melyik rendszer volna cél-szerűbb, a jegy vagyis márk, és az üzletező vagyis bolti rendszer közül. Szóltak a tárgyhöz: Szentkirályi Zsigmond, Simon Elek, Sámí László, Horváth Sándor, Szentgyörgyi, Mádaí János, Nagy Elek urak; megállapodás abban lett, hogy egy szakértőkből alkotandó bizottság küldessék ki, mely — bár egyelőre a márk rendszer látszanék ajánlatosnak — mindkét nemű fogyasztási-egyletek viszonyait tanulmányozva, a melyiket városunk körülményeihez mérve ajánlatosnak itéli, az oly

*) Die Consumvereine, ihr Wesen und Wirken, nebst einer Anleitung zu deren Gründung und Einrichtung. Stuttgart bei A. Kröner 1869.

Olgierd és Kjejsztut e két testvér nagy volt a harcban és az ellen gyűlöletében, s így népök bátorságát mindig fel tudták villanyozni.

Kjejsztut, ki Znicz pogány kolostorát rohammal foglalta el, hogy elragadjassa kedvesét, Birnta szűzet, megverte a lovagrenddel szövötközött tatárokat; Olgierd mint vihar csapott a német rendre, kirabolta várait, s a tűz istenének számtalan áldozatot szerzett össze.

Ekkor elhalt Olgierd s utánna következett fia Jagiello, a ki összeveszett az öreg Kjejsztutal, s őt Troki ban elfogatta s itt végzé életét erőszakos halállal annyí dalok hőse.

Jagiello belátta, hogy többé nem harcoshat egyedül a német lovagrend legiói ellen, s ezért ajánlá kezét a lengyel királynénak Hedwignek: az egyesült két országnak kell vala a rend hatalmát megtörnie. Hasem Hedwig már az osztrák Vilmos-nak vala eljegyezve.

1385 ban megjelentek Jagiello követei Krakóban, megkérendők a királyné kezét. Ugyan 1385 ben megjelent a szerelmes főherceg is apórdjaival és német dalnokaival. A lengyel nagyok mit sem akartak tudni a hercegről. Hedwig csak titokban láthatá őt a szt-ferencziek zárdájában. Végre Krakó népe is felzúdult Vilmos ellen, belátván politikai szükségességét annak, hogy a szomszéd néppel szövetség köttessék, és így 1386. febr. 12-én összeesekették Jagellot Hedviggel. Jagellot előbb kíséretével együtt megkeresztelték, s második László nevet vett fel. Vilmos megtört szívvél távozott haza dalnokával Suche-wirth el, ki ura szomorú sorsát megénekelte.

Hedwig és Jagello összekelése vala az első lépés az unióra, ez a világtörténelmi események egyik mozzanatát képezte; mert csakis ez unio által lehetett Keleten egy oly államot megalkotani, mely Európát a félhold ellen oltalmazta, s a csakhamar szét hulló byzanci császárság szerepét átválalta.

Nemskára papok, világi és egyházi nagyok óriás menete indult Lithvaniába, megkeresztelni a népet, kiirtani a pogányságot. Ez nagy vérontás nélkül sikerült is; legalább a krónikások kevés kegyetlenkedést jegyzettek fel arról. A keresztie-

nek intézetek belserveszetét megfigyelve, dolgozton ki alapszabályokat, melyek egy közlebbi értekezletben megvitatta revisio után elfogadtatónak, s ezek alapján az egylet megalakulna. A bizottság következő tagokból áll: Szentkirályi Zsigmond, Horváth Sándor, Haller Sándor, Sámí László, Tauffer Ferencz, Szathmári és Mózsa urak. Midőn a szép eszmének létesülést és teljes sikert kívánunk, ajánljuk egyszermind városunk termelő, iparos, kereskedő és főkép fogyasztó polgárainak becses figyelmébe és pártolásába. Kolozavárt az egyetlülési jó szellem terjed, azok terjesztik, kik arra hivatva vannak.

Napi hírek.

== Király ő Felsége legm. születésnapja alkalmából ma este nagy katonai takarodó zenével, holnap reggeli 5 órakor riadó zenével, 9 órakor nagy tábori mise a katonai laktanya előtti téren, melyben az egész helyőrség teljes díszben részt vesz; 10 órakor pedig ünnepélyes istentisztelet a kegyesrendiek templomában. Sz. István napján folyó hó 20-dikán szintén d. e. 10 órakor díszmise ugyane templomban, — d. u. fél 6 órakor katonai zene a sétatéren.

== Városunkban azon hír terjedt el, hogy Nagy-Váradon a keleti cholera kiütött volna. A közönség megnyugtására irhatjuk, hogy illető helyen a várad polgármestertől hivatalos uton nyert értesítés szerint ott a nevezett ragálynak semmi jele sem mutatkozott, következőleg ama híresztelés alaptalannak bizonyult.

== A román irodalmi társulat gyűlése N. Somkuton f. hó 10 én nyílt meg. Az előköt banderiummal s nagy lelkesültséggel fogadták. Eddig mintegy 500 tag jelent meg.

== A sétatéri tón mult vasárnap tűzijátékot rendezett Ulrich, s oly szépen, mint ez, nem sok tűzijátéka sikerült.

== Szerelmi bánatában a Petőfi jubá-sza „nagyot ütött botjával a számár fejére.” Elég eredeti nyilatkozat, de annál veszedelmesebb volt egy szász fenesi legényé, ki desperatiójában, mert vetélytársára haragudott, felgyújtotta kedvese szülőinek a házát, hamuvá égetvén ezzel három épületet. A tettes ellen mult pénteken tartatott meg a végtárgyalás Kolozsmegye törvényszékénél, s a büntény elkövetése — makacs tagadása daczára — rábizonyulván, 10 évi súlyos börtönrre ítéltetett, hol elég ideje lehet megfontolni, mennyivel jobb mégis, ha a szerelem gyújtó ereje nem ér el a ház ere-széig.

== Kolozsmegye törvényszékénél közlebbiről tartott egyik végtárgyaláson történt az, hogy a vádlott bámulatát fejezte ki kérdőre vonása fölött, midőn — gymond — büntetési idejét a volt ideigl. törvényszék egyik tagjától, Sz. F. től, mint vizsgáló bírótól pénzen megváltotta. Ez a „M. P.” ban közzététetett, mire ugyanezen lap mult számában, a megye törvényszéki elnökétől következő cikkk jelent meg:

„A törvényszéki ülések, végtárgyalások nyil-

nek Lithvaniában leronták a pogány templomokat, kiolták a pogány tűzeket. A pogányok siránkoztak, de ellenállani nem merészkedtek. Néhány nemes, kik nem akarának bálványaitól megválni, megkínóztattak s ebbe el is haltak. (Lásd: Szajnocha: „Hedwig und Jagello” című 1861-ben Lembergben megjelent művét.)

Egyik pápai bulla nyíltan kegyetlenkedésre szólítá fel a lengyeleket: „ha, így ir a pápa, egykor a jókat kényszeríték a rossz követésére, mennyivel inkább lehet most a gonoszokat reá szorítani a jó elfogadására.” Szerencsére a pápai álokoskodás alkalmazására nem igen volt szükség, a lithván nép belátta, hogy Lengyelországtól külön állva a keresztes vitézok zsákmányává lenne, ezért nem solat vonakodott a keresztieséget felvenni.

Könyvismertetés.

(Marosszéki ismertetése. Irta Kis-Baczoni Benkő Károly 1860—1861-ben. Szerző felkérése folytán kiadták Nagy-Kedei Fekete Sámuel, nyug. kir. udv. tanácsos és Simon Elek ügyvéd. Nyomatott Kolozsvárt, a rom. kath. Lyceum bettivel 1868—1869. 8 adré. 1—354 l. Elöl egy címl. és hátul 2 levél tárgymutató. Ára: 2 ft. 20 kr. o. é.)

E lapok 1863. évi folyama egyik számában egy öröndetes hírt olvastunk volt, mely körülbelöl így hangzott: „Benkő Károly „Marosszéki ismertetése” című műve valaha tán csakugyan világot lát. Mintán sem tudományos közintézetek, sem egyes kiadók nem vállalták el az oly fontos munka kiadását, most három hazánkban foghatjuk köszönni, hogy világot látnak; ugyanis ideiglenes főkörm. tanácsos Fekete Sámuel és ügyvéd Simon Elek urak magokra vállalták a kiadás költsége kifizetését, Jakab Elek ur pedig terhes elfoglaltatásai daczára vállalkozott e munka stylljének az irodalom mostani fejlődése szerinti kiigazítására.”

Annyival inkább vártuk e kellemes hír megvalósulását, mert kik ama művet látták, s a helybeli lapok is igen rokonszenves elismeréssel szöltak érdemeiről, s mert tudtuk, hogy az akadémi-

TÁRCZA.

A lublini unio 300-as évnapja.

(1569. aug. 11. — 1869. aug. 11.)

I.

A történelemben nem ritkák a véres harcok. Nemzetek és uralkodók mindenba kötelességeknek tarták egymást lovagiasan marcangolni. A „hatalom előbb való a jognál” — ugyan Bismarck jel-szava, de már századok óta van gyakorlatban: Pyrrhus az epiroták vezére ép úgy hódolt annak, mint ma Vilmos a sas. Maguk a költők, az emberiség vigasztalói gyakran nem találtak dal-laikra méltóbb tárgyat a vad csatáknál, móbószálgal veték magukat a hullalepte mezőkre, lelkesedést merítve az elhult harcosok véréből. Így vált a történelem a küzdelmek végtelen sorozatává, s a költők műveiből, a szobrászok és festészek munkáiból vér és vas tűnik elő. E zürben ritkán akad a szem nyugpontra, s az emberi szellem csak hossz-as kutatás után talál feladatához méltó látványt, a béke képét, az egyetértés és kibékülés alakját.

Egy ily, a véres foglalások eme korában figyelemre méltó kép a lublini unio. Mint az aranykor hitregye hangzik át ez a sadovai évtizedbe. Nagy és hatalmas nemzetek szövetséget kötnek, mely védfala legyen Keleten az európai polgárisodásnak, s a mely erős vára is vala a keresztiesységnek a félhold ellenében, bár nem támaszkodott a gyűtős fegyverre, sem a vontasövű ágyukra.

Ma (august. 11. 1869.) éppen háromszáz éve történt ama nevezetes esemény (1569. aug. 11.) s az emberiség még ma sem akarja azt mintául venni, még mindig Dreyse a legjobb kapocs a nemzetek között.

Ily viszonyok közepette általános érdekű, részletesen foglalkozni az 1569. aug. 11-kén Lublinban kötött unioval. Mintán azonban ez nem egy pillanat sugallatának volt műve, hanem egy hossz-as történelmi fejlődés gyümölcse, a XVI. század előtti időre kell visszatérnünk, hogy az 1569. aug. 11-ki művet jól megérthessük, kellően méltathassuk.

Tegye közzé Beust gróf mindazon bizalmas okmányokat, melyek kiderítendik, hogy a viszonyok barátságosabb alakulása porosz részről biztosított meg, — azt írja, hogy a porosz kormány a maga részéről világos értelmű közléseket intézett Bécsbe, a melyek ugyanazon felhívást tartalmazták.

A „Franc. Corr.” biztos forrásból állhatatja, hogy a porta s az egyiptomi alkirály között kitört egyenlenségek békés kiegyenlítésének néznek elé. Az európai diplomácia ez irányban Konstantinápolyban buzgón és sikeresen járt el, s a francia külügyi miniszteriumban minden pillanatban várják a feleletet, hogy a szultán s az egyiptomi alkirály személyes találkozására s kibékítésére az út megvan-e.

Szent-Pétervár, aug. 13. Egy itteni lapnak azon híre, mintha a porta egy az egyiptomi

alkirálynak az orosz csárhoz intézett compromittáló iratáról bírna tudomással, jól értesült helyről megzafoltatik. Efele irat nem is létezik; a levelező csupán az alkirálynak az orosz udvarnál teendő látogatásra iránt osztrák részről tett jelzésére és az orosz csárnak erre adott szívélyes válasziratára szorítkozott.

„Meg vagyunk győződve, — írja a „Golos” — hogy a Kaukázusba vándorolt csehek előnyünkre válnak, ha oroszokkal együtt telepítettnek le; a lakosság magvát azonban mindenkor oroszoknak kell képezniük, mert különben soha sem válik a Kaukázus Oroszhoz-kiegészítő részévé. De fájdalom, azt halljuk, hogy a csehek egy új Csehszázgot akarok alakítani a Kaukázus mellett, s hogy ha nekik teljesebb autonómiát engednek, mint amivel Ausztriában bírnak, seregeseen fognak bevándorolni, s hogy azon reményt táplálják, miszerint az orosz kormány körműködése mellett mindezt meg fogják nyerni.” A „Golos” már azon gondolat is felháborítja, hogy ezen hír alapos lehet, s inkább tudni sem akar a csehekről, minthogy nekik bármilyen autonómia engedessék.

Legújabb.

Páris, aug. 14. Niel tábornagy, solferinói herezeg, Franciaország hadügyminisztere, ma meghalt. Biztosan állítják, hogy a császár e vitéz hadvezérének bekövetkezett halála folytán, nem megy el a chalonsi táborba, a katonai ünnepélyek megtekintésére.

London, aug. 14. Mint hiteles forrásból jelentik: Észak-Magyarországra és Bessarabiába gabonavásárlásra tetemes megrendelések kildettek.

Bukarest, aug. 14. A fejedelem, Offenberget és Gbika miniszterelnök kíséretében Livádiába utazott.

Gabona ár Kolozsvárra aug. 12-n 1869.

(Alsó a. mérő, középár.)

Tisztbúza 3 frt 70 kr. Elegybúza 2 frt 10 kr. Rozs 1 frt 80 kr. Árpa 1 frt 80 kr. Zab 1 frt 46 kr. Török-búza 1 frt 80 kr. Pityóka — frt 76 kr. Marhabús fontja belváros 18, külvárosban 18 kr.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József

NEM HIVATALOS.

Egy ember megmentése, a ki már önmagát feladta.

Hoff János ur központi raktárához Bécsben. Kärntnerring 11.

Kiadott életveszélyes betegségek után, minők tudóssal összekötött gyomráról, Önnök Hoff-féle maláta-készítményei felől birtetési következtében, utógógyításképpen 12 palack maláta-kivonatot és 1 font maláta-egészségi csokoládét Nr. 1. használtam. Állapotom a betegség után e szavakba foglalható: erőtlenség, általános testgyengülés és állandó jobboldali mell- és lélegzési baj. Kezdetben a maláta-kivonatot 3-szor használtam hidegen, borospohányi mennyiségben; hatása már a harmadik nap felülni gyarapodása a testrenek általában. Hanem a mell- és lélegzési bajtól nem tudván menekülni, 5-6 palackot előbb felforrva és lehábozva oly melegen használtam, a mint csak ki tudtam állani. Lám! bízhatlan, de igaz! később mell és lélegzési bajom is megszűnt.

A 12 palack maláta-kivonatot és 1 font maláta-egészségi csokoládé észlelyes használata folytán, várakozáson felül, annyira helyreálltam, hogy bennem sorvadó emberben, az élet és munkakedv ismét fölébredt, ki már önmagam feladat volt. Hat hét múlva, ide számítva a rohamos betegség tartamát is, szokott fárasztó hivatali munkásságomat új erővel ismét folytathattam.

Mintán maláta-gyártmányainak erősítő és győztes hatását magamon tapasztaltam, mindig kész vagyok azokat mindenkinék, egészségesnek vagy betegnek valódi élet- és egészségi ital gyanánt dícsérni s a legmelegebben ajánlani.

Midőn tehát Önnök, valamint a szenvedő emberiségnek a bámulatos győzerejű maláta-készítmények feltalálásához szerencsét kívánok, kérem nekem ismét (következik megrendelés maláta-kivonatot egészségi sörre, maláta-kivonatot egészségi csokoládéra, mell-maláta-cukorkákra, csokoládé-porra sat.)

Patak József,

cs. kir. kormányzó fogalmazó.

Az egyedül valódi Hoff-féle maláta-kivonot-egészségi-sör, valamint a maláta-egészségi-csokoládé és maláta-kivonot-cukorkák csak Bécsben Kärntnerring 11 sz. a. kaphatók.

Ára: maláta-kivonot-egészségi-sör üveggel és pakolással: 6 palack 3 frt 70 kr. 13 palack 7 frt, 28 palack 14 frt, 58 palack 27 frt 30 kr, 120 palack 55 frt, maláta-egészségi-csokoládé Nr. 1, 1 font 2 frt 40 kr. Nr. 2, 1 font 1 frt 60 kr. 5 fontál 1/2 font ingyen, 10 fontál 1/2 font. Maláta-csokoládépor ecetes-sörök számára, pótléka az anyatej helyett 80 és 40 kr. Mell-maláta-cukorkák 60 és 30 kr. Mind Bécsből számítva.

Raktár Kolozsvárra: Karvázy Gyula, Segesvárra: Teutsch J. B. uraknál.

Árak Kolozsvárra:

1 üveg maláta kivonot	— frt 65 kr.
1 font „ csokoládé Nro I.	2 frt 60 kr.
1 „ „ Nro II.	1 frt 80 kr.
1 csomag cukorkák	— frt 35 kr.

(410)

Hirdetmény.

A marosvásárhelyi ev. ref. főiskola az erdélyi h. b. egyház főtanácsának 110/1869 sz. a. engedély folytán eladóvá tette **M. Pagocsán a Skurtában fekvő 14 holdnyi szántó, kaszáló és egy lakházból álló birtokát.** A nyilvános árverésre f. é. augusztus 22. d. e. 11 óra tűzött ki; kiküldtési ár 1000 o. ért. forint.

Ugyanezen engedély folytán eladóvá van téve írt főiskolának **m.-bándi 44 holdnyi szántó, kaszáló, szőlő, legelő és belső telekből álló birtoka.** Árverésre f. é. augusztus 29. d. e. 11 óra tűzött ki; kiküldtési ár 2000 o. ért. forint.

Mind két jószág a kitűzött határidőben, a kiküldtési áron felül legtöbbet igézőre, azonnal leveretik. Az árverezés mindkét községben a helység házánál fog tartatni. Venni szándékozók, mind két jószágra nézve a kiküldtési ár 10%-ját, készpénzben, vagy árfolyam szerinti értékpapírokban, teendik le árverező biztos kezébe. — A további feltételek az illető községi előjárásánál, vagy Marosvásárhelytől alólírtál megtekinthetők.

Marosvásárhely, 1869 július 22.

GÖLDNER NÁNDOR,

ref. főiskolai pénztárnok, kiküldtött árverező biztos.

429

2-3

Egy 250 holdból álló birtok Meleg-Földvár: lakóházzal, jó gyümölcsös kerttel, szőlővel ellátva örök áron eladó. Értekezhetni iránta Kolozsvárra Stein J. könyvkereskedésben; vagy V.-Szilváson Kése Lajos gazdatisztel.

422

3-3

Gazdákat érdeklő!!! Kolozsmegye kolozsi-járás **KORPÁD** községében eladó 102 kaptár kitértő magnak való **anya-méh** Értekezhetni levél által is tulajdonos Kabos Kálmánnal Mező-Iklandon. Utó posta Radnóth.

(414)

17/8

(3-3)

Kriszhaber J.

országosan engedélyezett ügynöksége.

Pesten, újlágúteza 17-dik sz. alatt.

Ezen intézet házak, gazdaságok, gyárak, kereskedelmi üzletek, egyáltalában kereskedelmi és ipari vállalatok, adás-vévést és bérbeadását eszközli; egyúttal részvénytársulatok életbejuttatását programok, alapszabályok szerkesztése és a miniszteri engedélyek kieszközése által követi.

Az intézet azon szerencsés helyzetben van, hogy a t. cz. pénzkereső feleknek saját pénzét olcsó kamatok mellett kölcsönképen rendelkezésükre állíthatja; kieszközölend továbbá ezen intézet kölcsönököt bizonyos fizetési határidőkre vagy törlesztésre helybeli bankoknál, hitelintézeteknél, vele összekötésben álló jöbirt magántőkéseknek jelzálogi biztosíték, kézi zálog és jó váltókra.

Az üzleti iroda továbbá elvállalja írásbeli munkálatok és fogalmazványok, különösen programok, alapszabályok, újság hirdetések, újságban közlendő panaszok, a nyilvánosságra kerülő és a bel- vagy a külföld lapjaiba iktatandó, társadalmi és nemzetgazdasági cikkeket elkészítését; ezenkívül végez fordításokat a német, magyar, francia, angol, olasz, szerb és tót nyelvekre, és ezek helyességéért kezkesedik.

Irodánk végül állomásozó intézet (emplacements-Institut) felsőbb szolgálat-adók és szolgálat-keresők számára és különösen keres és elhelyezkönyvezetőkét, gazdasági és erdészeti hivatalnokokat, pénztárnokokat, kereskedő segédekét, nevelőket, iroda főnököket, különféle vállalatoknál szükséges kereskedelmi és műtani igazgatókat stb. Tisztelettel:

KRISZHABER J.,

az ügynöki iroda tulajdonosa.

(435)

Alólírt tisztelettel jelentem, hogy mivel ezen vidékre az elszállítás a k-férvári vaspályától oly hosszadalmas, ennek meggyorsabbításáért és a tisztelt közönség kényelméért **szállítványi üzletemet** úgy rendeztem, hogy saját szekereim **hetenként kétszer** teszi az utat a k-férvári vaspályához, mely alkalommal az oda és vissza szállítást gyorsan eszközölöm, mely újonnan berendezett vállalatomat midőn az érdekletteknek becses figyelmükbe ajánlom, számos megbízásukat kérem bátor vagyok

Nagy-Enyed, 11. Aug. 1869.

mély tisztelettel

BISZTRICSÁNY SÁNDOR.

(420)

Valódi rumburgi szövetek,

(TISZTA LENVÁSZON)

jótállás mellett

3/8 széles, egy vég 53 bécsi rőf, 21 főtől 52 főt. 49 főtől 65 főt. 28 rőfös lepedőknek 54 főt. rőf számra 1 főt. 50 kr. s ezen kívül figyelemzetet jól ellátott

Callicot raktárára szoknyáknak és lepedőknek, 12/8, 10/8, 9/8, 8/8, 6/8, 5/8, 4/8 széles; továbbá

Chiffon raktárára, egy bécsi rőfnél szélesebb finom szoknyáknak pereinell helyett különösen ajánlható; rőf számra 30 krtól 45 krig o. é.

Gazdagon ellátott raktár **kallatlan** (fehérítetlen)

amerikai gyapott szövetekből (gyapottvászon),

minden szélességben, 100—105 és 60—67 rőfös végekben; **ugyanazok fehérítve 20 rőfös végekben a legjutányosab** gyáriáron stb.

TEUTSCH J. B. Segesvárra.

Vidéki megrendelések postai utánvét mellett szokott pontossággal teljesítetnek.

Stein János könyvkereskedésében kapható:

A magyar sz. korona országainak

postai, távirati, vasúti és

gőzhajózási térképe.

A legújabb felmérések és egyéb hivatalos források nyomán tervezte és rajzolta SZALAY LÁSZLÓ. 4 Színezett lap ára 6 frt.

Törvénykezési munkák.

Községi kalauz.

vezérkönyv magyar- és erdélyi községi bírák, előjárók és jegyzők használatára, felvilágosító és útba igazító jegyzetekkel s gyakorlati írománypéldákkal ellátva. Irta TÓTH LAJOS, a legújabb törvények és rendeletek nyomán. Ára 4 frt.

Az új polgári perrendtartás.

Bevezetési rendeletekkel, és az ügyrenddel kiegészített zsebkiadás.

Ára 80 kr.

Magyarországi Törvények és Rendeletek tára.

2-dik folyam 1868. 2 kötet 5 frt 60 kr.

Polgári törvénykezési eljárás.

Az átmeneti intézkedések tárgyában kiadott, és a bírói ügyvitel tárgyában életbe léptetett igazságügy miniszteri rendelet nyomán szerkesztették: Madarassy László és Gáspár Lajos.

Ára 1 frt 50 kr.

Utasítás a községek számára,

a népiskolai oktatást rendező

38-dik törvénycikk végrehajtása tárgyában.

Ára 40 kr.

Jogtudományi szemle,

a m. kir. igazságügyminiszterium törvénykészítési osztályának rendes közlönye.

Egyes füzet ára — frt 50 kr.
1/2 évre 2 frt 50 kr.
1/2 évre 5 frt — kr.

Magyarországi Rendeletek Tára.

Harmadik évfolyam 1869, 1, 2, 3-ik füzet. Ára 1 frt 10 kr.

Polgári törvénykezési rendtartás. Betűrendes tárgymutatóval. 8-rét kiadás 1 frt — kr. 8-rét kiadás 60 kr. Zsebkiadás 80 és 60 kr.

Az új

polgári törvénykezési rendtartás.

Második, az összes függelékekkel, miniszteri rendeletekkel és a bírói ügyviteli szabályokhoz tartozó mintákkal bővített hivatalos kiadás. Ára 1 frt 40.

TELYES

Magyar-Román Szótár.

Irta Baritiu György.

Ára füze 3 frt 20 kr.

Éppen most jelent meg és

Demjén László

könyvkereskedésében Kolozsvárra kapható:

A m. polgári törvénykezési rendtartás magyarázattal.

Irta

Suhajda János.

Ára 2 frt 40 krajczár.

Továbbá kaphatók a legújabb törvénykezési munkák és iskolai könyvek. (436) 1—1

277 [Raktárak állíttatnak] 10—12

Az ember legnagyobb ellensége a poloska!

Alólírt gyári cég, évek során gyártmányairól ismeretes levén, ajánlja a t. cz. községeknek, szálloda-tulajdonosoknak, intézeteknek, névelőeknek, lakosoknak, köröndöknek, folyam- és tengeri hajózási vállalatoknak felülmúlhatlan poloskapusztító növény-esenciáját.

Bihari S. és társa

méregtelen, büztelen, 500%-kal olcsóbb, mint más tincturák. Olcsóságának köszönhetjük, hogy az orosz gőzhajótársulat Odessában, a Lloyd-társaság Triestben, a cs. kir. hajógyár Pódban és több cs. kir. hadintézetek stb. vásárolták.

Árak: 1 üveg 1/2 meszely tartalommal 25 kr., 1/2 meszely 30 kr., 1/2 kupa 60 kr., 1/2 kupa 1 frt, 1/2 kupa 2 frt, egy veder, 40 kupás, 56 frt. 1/2 kupánál kevesebbet nem küldünk. Pénzek és levelek egyedül a főraktárhoz Bécsben intézendők, Weihburggasse, im Gebäude der Gartenbau-Gesellschaft, zur rothen Palme. Legújabb! Fém-rovarpusztító-légymatru-gép a rovarpoknak a hasadékokba s általában lyukakba könnyen behatolására, mely meglepőleg működik. 1 drb valódi persz rovarporral töltve csak 40 kr., 1 pakét utánlétésre csak csak 10 kr. fontszámra 1 frt. 70 kr. Kapható még: légy- lél, bolhavit, légy-égy, légy-égy 20 kr., 40 kr., 80 kr., sváb-bogár-por 12 kr., 22 kr., 44 kr., patkány- és egerpusztító 40 kr., 80 kr., 1 frt 50 kr. szer sat. Főraktár Erdélyre nézve: CSIKY IMRE unál Kolozsvárra, a kihez mindazon felek, kik raktárt tartani akarnak, fordulni sziveskedjenek.

[Elárusítók engedményt kapnak.]

BEGGER TESTVÉREK
10—25
Posten, Dorottyauteza 4.
a „Magyar királyhoz” címzett szálloda mellett, Bécsben, Kärntnerring 2, a legmagasabb árban vásárolnak régi pénzeket, órákat, miltárgyakat, mindenféle arany, ezüst ezüstet és ékszereket.

(194) 10—*
Figyelemreméltó!

A Széchenyi zuhanyos fürdő alólírt tulajdonosánál minden időben található több száz darab **száraz deszka** és kész **padozat** (padimentum) a legutányosabb árban.

Csiky József,

a Széchenyi-fürdő tulajdonosa, külmonostor-uteza, 59. sz.